Utbildningsinspektion i Frostaskolan
Förskoleklass och grundskola årskurs 1–9

Innehåll

Inledning 1
Underlag 1
Beskrivning av skolan 2
Sammanfattande bedömning 2
Bedömning av resultaten 3
Bedömning av genomförandet 4
Bedömning av förutsättningarna 8

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i och besökt Frostaskolan den 28–30 november 2006. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen.

Inspektionen avser att visa hur verksamheten genomförs samt dess förutsättningar och resultat. Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplanen och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om inspektionen finns i separata material och på Skolverkets webbplats (www.skolverket.se/ Inspektion).

Kommunen har ansvar för att de brister inspektörerna lyfter fram i den sammanfattande bedömningen åtgärdas. Åtgärderna skall redovisas till Skolverket inom tre månader vilket framgår av Skolverkets beslut. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen vid kommande inspektionstillfälle.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från Hörby kommun och Frostaskolan**,** dels den information som samlats in under besöket. Rapporten grundas även på annan information om kommunen och skolan från exempelvis Skolverkets nationella uppföljningssystem.

I Frostaskolan intervjuades elever, lärare, skolledning samt föräldrar med barn i olika årskurser. Inspektörerna besökte lektioner i alla årskurser och den särskilda undervisningsgruppen Pilevallens skola. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns på skolan utgör underlag för kvalitetsbedömningen.

Rektorn har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av skolan

Frostaskolan	Antal barn/elever
Skolbarnsomsorg	115
Förskoleklass	34
Grundskola	565

Frostaskolan är en F–9-skola som ligger i centrum av Hörby och tar emot elever från kringliggande skolor i årskurs 7 som kan välja profilen idrott och hälsa. Efter årskurs 9 går 40 procent av eleverna vidare till gymnasieskolor i Eslöv medan resten söker till andra gymnasieskolor.

Skolan byggdes i slutet av 1960-talet och är uppdelad i tre skolhus varav det största inrymmer årskurserna 7–9. Andelen elever med utländsk bakgrund är 15 procent.

Till Frostaskolan hör sedan våren 2006 också den särskilda undervisningsgruppen Pilevallen, som ligger i Önneköp. Undervisningsgruppen disponerar två lägenheter där undervisning bedrivs för elever i åldern 13–17 år. Eleverna kommer från ett behandlingshem i närheten.

Sammanfattande bedömning

Bedömningarna av kvaliteten i utbildningen vid Frostaskolan och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplanen och övriga skolförfattningar.

Frostaskolan ger i huvudsak eleverna kunskaper och färdigheter som ligger i linje med de nationella målen och kraven. Utbildningsresultaten är högre än riksgenomsnittet och eleverna säger sig vara trygga på skolan. Andelen lärare som har utbildning för de ämnen de undervisar i är hög. Skolans främjande och förebyggande arbete för att motverka diskriminering och trakasserier på grund av t.ex. funktionshinder och etnisk tillhörighet liksom annan kränkande behandling måste ske än mer systematiskt och målinriktat än i dag. Det förebyggande arbetet måste omfatta alla elever. Det finns också behov av förbättringsinsatser, framför allt inom områdena elevinflytande, likvärdig betygsättning, rektors pedagogiska ledarskap, tillgång till utbildning och hanteringen av den särskilda undervisningsgruppen Pilevallen.

Inspektörerna bedömer att nedan angivna brister snarast måste åtgärdas.

- Stöd genom studiehandledning på modersmål ges inte till de elever som behöver det (5 kap. 2 § grundskoleförordningen).
- Beslut om placering i särskild undervisningsgrupp och anpassad studiegång saknas för eleverna på Pilevallen (5 kap. 5 samt 10 §§ grundskoleförordningen).
- Det saknas möjlighet att placera en särskoleelev i en särskild undervisningsgrupp (5 kap. särskoleförordningen).

- Skolan måste erbjuda eleverna sådan undervisning så att kunskapsmålen i ämnet teknik och i naturorienterande ämnen som fysik och kemi för årskurs 5 kan nås (2 kap. 6 § grundskoleförordningen samt kursplanerna för fysik, kemi och teknik).
- Eleverna på Pilevallen har inte tillgång till skolhälsovård (14 kap. 1 § skollagen).
- Skolans likabehandlingsplan uppfyller inte de krav som ställs på en sådan plan (6 § lagen, 2006:67, om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling).

Inspektörerna bedömer att det finns behov av förbättringsinsatser på skolan inom följande områden.

- Skolans främjande och förebyggande arbete för att motverka diskriminering och trakasserier på grund av t.ex. funktionshinder och etnisk tillhörighet liksom annan kränkande behandling måste ske än mer systematiskt och målinriktat än i dag. Det förebyggande arbetet måste omfatta alla elever.
- Elevernas inflytande över undervisningens innehåll bör öka.
- Skolan bör arbeta för att öka elevernas kunskap om kursplanemålen och kontinuerligt koppla dessa till undervisningen.
- Arbetet för att skapa bättre progression och kontinuitet genom elevernas hela skolgång bör förbättras.
- Skolan bör skapa rutiner som säkerställer att hela lärandesituationen ifråga om t.ex. anpassning av arbetsformer och anpassning av undervisningsmetod beaktas för elever, som är i behov av stöd.
- Verksamheten på Pilevallen bör snarast ses över och rektorn bör analysera om utbildningen bedrivs i enlighet med de mål och regler som gäller inom det offentliga skolväsendet t.ex. beträffande värdegrundsarbete och omvärldskontakter.
- Skolan bör skapa rutiner för samverkan kring likvärdig bedömning och betygssättning.
- Rektorn bör i högre utsträckning verka som pedagogisk ledare.

Bedömning av resultaten

Inspektörerna har granskat hur väl skolans elever utvecklar kunskaper, normer och värden enligt de nationella målen för lärandet särskilt angivna i skollagen, läroplanen och de nationella kursplanerna.

Andelen elever i årskurs 5, som inte ännu nått målen, är högre under 2006 än föregående år. Skolan har gjort en analys av detta och konstaterat att några elever som flyttat in i området är i stort behov av särskilt stöd. Resultaten på ämnesproven i årskurs 9 visar däremot att endast ett fåtal procent inte nådde målen 2006 och 94,1 procent av eleverna var behöriga till nationellt program, vilket är betydligt över det genomsnittliga resultatet i riket. Meritvärdet för 2006 var 214, vilket är högre än riksgenomsnittet.

Intervjuade elever på Frostaskolan säger att de trivs bra på skolan och att stämningen oftast är bra. En trivsel- och trygghetsenkät görs varje år och den

visar att en mycket stor majoritet både trivs och känner sig trygga. Intervjuer med elever och föräldrar visar dock att detta inte är ett resultat av ett sammanhängande värdegrundsarbete utan snarare beroende på elevunderlaget.

Sammanfattning

Kunskapsresultaten är högre än riksgenomsnittet i årskurs 9. Intervjuade elever trivs på skolan.

Bedömning av genomförandet

Inspektörerna har granskat arbetet med arbetsmiljön, föräldrarnas och elevernas delaktighet, innehåll, organisation och arbetssätt i undervisningen, individanpassning och stöd, utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning, kvalitetssäkring och förbättringsarbete, skolledning och intern kommunikation. Nationella riktlinjer för arbetet finns i skollagen, läroplanen och i andra författningar för respektive skolform.

Arbetsmiljö och delaktighet

Skolans tidigare plan mot kränkningar är okänd. Ordningsregler finns, men något egentligt arbete kring innehållet i dessa är inte allmänt känt bland elever och föräldrar. Etiska frågeställningar kommer upp i vissa ämnen, men intervjuade lärare kan inte redogöra för en systematik när det gäller värdegrundsfrågorna. Det är upp till varje lärare att hantera detta.

Från och med den 1 april 2006 råder ett uttryckligt förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever. Den nya lagens (SFS 2006:67) ändamål är att främja barns och elevers lika rättigheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder och att förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling.

Kommunen är skyldig att bedriva ett målinriktat arbete för att främja dessa ändamål och bland annat se till att det upprättas en likabehandlingsplan på varje skola. Frostaskolans likabehandlingsplan uppfyller inte de krav som ställs på en sådan plan. Planen omfattar inte alla former av kränkande behandling. Ansvarsfördelningen mellan rektorn och någon annan med motsvarande ledningsfunktion och personal, samt vuxen–elevperspektivet, vad avser alla former av kränkande behandling, saknas. Planen saknar konkreta, planerade åtgärder för det kommande året, helst med en tydlig koppling till de olika diskrimineringsgrunderna. Den är dessutom odaterad vilket försvårar kontrollen av att den årligen skall följas upp.

Sammantaget bedömer inspektörerna att skolans främjande och förebyggande arbete för att motverka diskriminering och trakasserier på grund av t.ex. funktionshinder och etnisk tillhörighet liksom annan kränkande behandling bör ske än mer systematiskt och målinriktat än i dag. Det förebyggande arbetet måste omfatta alla elever. Skolans likabehandlingsplan måste omfatta alla former av kränkande behandling, ange ansvarfördelningen och också ange konkreta, planerade åtgärder för det kommande året, helst med en tydlig koppling till de olika diskrimineringsgrunderna.

Eleverna skall, i takt med stigande ålder, ha ett reellt inflytande över arbetssätt, arbetsformer och innehåll i undervisningen. Eleverna på Frostaskolan får

ibland, för vissa lärare, möjlighet till inflytande över arbetssätt och redovisningsformer. Intervjuade grupper säger dock att det oftast är läraren som bestämmer undervisningens innehåll. Elevernas inflytande har diskuterats, men något egentligt arbete att på ett strukturerat och samlat sätt angripa frågan har inte gjorts. Inspektörerna bedömer att elevernas inflytande över undervisningens innehåll bör öka.

Samverkan med vårdnadshavare sker på föräldramöten, utvecklingssamtal och det s.k. verksamhetsrådet, där rektorn alltid är närvarande och varje klass har en eller två föräldrarepresentanter. Gemensamma frågor, ofta av praktisk natur, diskuteras och skolan kan där informera om sin verksamhet. Intervjuade föräldrar känner sig väl informerade om och delaktiga i skolans verksamhet.

Innehåll, organisering och arbetssätt

Statens intentioner med den målstyrda skolan är att läroplans- och kursplanemål skall styra undervisningen. Kursplanemålen anger vilka kvaliteter eleverna skall utveckla i respektive ämne medan valet av innehåll är en fråga för elever och lärare i samverkan. För att kunna ha inflytande behöver eleverna ha kunskaper om målen för undervisningen. På Frostaskolan presenteras ofta kursplanemål och betygskriterier för eleverna i början av terminen eller inför ett arbetsområde, men en diskussion om vad dessa betyder förs oftast inte. Inte heller är strävansmålen föremål för diskussion. Genomförda intervjuer visar att personalen är medveten om vikten av att kursplanemålen skall styra verksamheten, men visar också att det finns en stor variation inom skolan där målstyrningen i olika grad är ett aktivt instrument i den dagliga undervisningen. Inspektörerna bedömer att skolan bör arbeta för att öka elevernas kunskap om kursplanemålen och kontinuerligt koppla dessa till undervisningen.

Intervjuer visar att Frostaskolan är klart uppdelad i enheten F–3, som ligger i ett skolhus, 4–6 som finns i ett annat och 7–9 som har sin verksamhet förlagd till huvudbyggnaden. Intervjuade lärare är tveksamma till om det finns ett samlat grepp om progressionen i elevernas lärande genom grundskoletiden och några gemensamma ställningstaganden till progressionen finns inte vare sig på Frostaskolan eller i samverkan med avlämnande skolor. Inspektörerna bedömer att arbetet med att skapa bättre progression och kontinuitet genom elevernas skolgång bör förbättras.

Individanpassning och stöd

Frostaskolan har ett elevhälsoteam som består av kurator, skolsköterska, studie- och yrkesvägledare samt rektorn. Speciallärare eller specialpedagog ingår inte i teamet, men skolpsykologen ingår med viss regelbundenhet. Elevhälsoteamet behandlar främst frågor av elevvårdande karaktär. Teamet träffas regelbundet och alla möten protokollförs.

Om en elev behöver särskilda stödåtgärder skall ett åtgärdsprogram utarbetas. På Frostaskolan skriver undervisande lärare tillsammans med vårdnadshavare åtgärdsprogrammen. En gemensam mall finns för åtgärdsprogram i kommunen. Inskickade åtgärdsprogram följer förordningens krav.

Elever med stora skolsvårigheter anmäls till elevvårdskonferensen, som beslutar om vidare åtgärder. Vid intervjuer framkommer att samverkan mellan specialpedagogerna och elevhälsoteamet är svag. En kartläggning av elevernas behov av stöd kompliceras av att de olika kompetenserna hos grupperna inte används tillsammans. Fokus riktas i hög grad mot den enskilde elevens svårigheter och

vad eleven själv måste göra och inte mot att skolan har ett ansvar för att anpassa både arbetsformer och för att anpassa undervisningsmetoden till elevernas individuella behov. Inspektörerna bedömer att skolan bör skapa rutiner som säkerställer att hela lärandesituationen ifråga om t.ex. arbetsformer och anpassning av undervisningen beaktas för elever, som är i behov av stöd.

Enligt förordningen skall en elev få studiehandledning på sitt modersmål, om eleven behöver det. Det finns ett litet antal elever med annat modersmål än svenska. Några har kommit till Sverige för kort tid sedan. Dessa elever erbjuds inte studiehandledning trots att skolan uppger att deras svenskkunskaper är mycket svaga. Skolan kartlägger heller inte om elever som varit i Sverige längre tid har behov av studiehandledning.

Den särskilda undervisningsgruppen Pilevallen

Pilevallen utgör sedan våren 2006 en särskild undervisningsgrupp i Frostaskolan vars rektor därmed har ansvar enligt läroplanen och övriga skolförfattningar för att elevernas utbildning och verksamheten svarar mot de nationella målen och kraven. Vid besöket saknades beslut om att eleverna var placerade i särskild undervisningsgrupp vilket krävs enligt grundskoleförordningen. Eleverna läser idag inte moderna språk. Trots detta saknas beslut om anpassad studiegång vilket också är ett krav enligt grundskoleförordningen.

Principen i skollagstiftningen är att barn i behov av särskilt stöd bör undervisas inom det ordinarie skolväsendet, i den närmaste skolan och i sin ordinarie klass. Undervisningen skall vara inkluderande, dvs. alla elever skall i största möjliga mån undervisas tillsammans. Elevernas placering på Pilevallen beror på att de av olika skäl är placerade på ett behandlingshem i närheten. Inspektörerna förutsätter att eleverna placeras på Pilevallen endast om de efter en individuell bedömning anses vara i behov av en sådan åtgärd och att de i annat fall får sin undervisning inom sin ordinarie klass. På Pilevallen finns en elev som tillhör särskolan. Detta är inte acceptabelt eftersom det saknas stöd att placera särskoleelever i särskilda undervisningsgrupper enligt särskoleförordningen.

Eleverna börjar på Pilevallen ofta utan att personalen har fått någon information om elevens tidigare skolgång, stödbehov, kunskapsnivå m.m. Detta behöver förbättras för att elevens långsiktiga lärande och utveckling skall tillgodoses.

Eleverna undervisas och betygssätts i alla ämnen av två lärare som saknar behörighet att undervisa i huvuddelen av dessa ämnen. Trots detta sker i stort sett ingen samverkan med lärare på Frostaskolan kring undervisningen och betygssättningen. Detta behöver förbättras.

Utbildningen i den särskilda undervisningsgruppen skall vara likvärdig med övrig utbildning inom skolan. Utbildningen t.ex. kring värdegrunden och kring alla elevers lika rättigheter liksom kring demokratiuppdraget, har bl.a. på grund av olika uppfattningar om behandlingshemmets och skolans uppdrag inte genomförts på senare tid. Eleverna har av samma skäl inte heller under senare tid haft kontakter med t.ex. närsamhället, kultur och arbetsliv eller föreningar, utan undervisningen har i stort sett uteslutande varit förlagd till skolans lokaler. Inspektörerna vill understryka att detta är ett uppdrag som framgår av skolförfattningarna och som skolan inte kan avstå från att genomföra.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att verksamheten på Pilevallen snarast bör ses över och rektor bör analysera om utbildningen bedrivs i enlighet

med de mål och regler som gäller inom det offentliga skolväsendet t.ex. beträffande värdegrundsarbete och omvärldskontakter.

Utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning

Uppföljning av elevernas kunskapsutveckling är ett viktigt redskap för att kunna följa elevernas kunskapsutveckling och för att kunna bedöma när stödinsatser behöver sättas in. Uppföljningen är också en viktig förutsättning för den information som skall ges under utvecklingssamtalet. I samband med utvecklingssamtalet skall en individuell utvecklingsplan upprättas för eleven. Planen skall vara ett framåtsyftande måldokument där viktiga utvecklingsområden lyfts fram. Frostaskolan har fungerande rutiner för utvecklingssamtal och har kommit en bit på väg mot upprättandet av en individuell utvecklingsplan för varje elev. Denna plan domineras dock, för de yngre eleverna, av sociala frågor samt ämnena matematik, svenska och engelska. En systematisk uppföljning av kunskapsutvecklingen i alla ämnen är inte tydlig, vilket bland annat leder till att underlaget för upprättande av en individuell utvecklingsplan har brister. Skolan är dessutom mottagarskola för elever i årskurs 7 vilket ställer stora krav på både överlämnandet och mottagandet.

En likvärdig betygssättning är en viktig rättssäkerhetsfråga för eleverna och är en förutsättning för ett rättvist urval till kommande studier. Betygskriterier och krav diskuteras med eleverna på Frostaskolan när ett arbetsområde inleds och vid terminsstart och prov. Någon diskussion om kvalitativa skillnader i betygssystemet förs inte med eleverna. Inspektörerna konstaterar att samarbete kring och kvalitetssäkring av betygssättning sker i viss utsträckning inom ämnena men inte mellan ämnesgrupper eller mellan Frostaskolan och andra skolor inom kommunen. Inspektörerna bedömer att det bör skapas rutiner för samverkan kring likvärdighet i bedömning och betygssättning.

Kvalitetsredovisning

Varje skola, som ingår i det offentliga skolväsendet, skall årligen upprätta en skriftlig kvalitetsredovisning som ett led i den kontinuerliga uppföljningen och utvärderingen av verksamheten. Frostaskolans kvalitetsredovisning innehåller det som förordningen kräver och är framtagen tillsammans med personal, elever och föräldrar.

Ledning och kommunikation

Läroplanen anger att skolans verksamhet måste utvecklas så att den svarar mot uppställda mål. Den dagliga pedagogiska ledningen och lärarnas professionella ansvar är förutsättningar för att skolan utvecklas kvalitativt. Rektorn har det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas på de nationella målen. Frostaskolan leds av en rektor som till sin hjälp har en biträdande rektor. Båda har genomgått den statliga rektorsutbildningen och är väl kända bland elever och föräldrar. Frostaskolans utvecklingsarbete utgår från initiativ tagna av ämnesgrupperna och arbetslagen vilket rektorn vidimerar. Personalen uppger att gemensamma strategier saknas och att rektorn inte prioriterar det pedagogiska ledarskapet. Inspektörerna bedömer att rektorn i högre utsträckning bör verka som pedagogisk ledare.

Sammanfattning

Skolans främjande och förebyggande arbete för att motverka diskriminering och trakasserier bör ske än mer systematiskt och målinriktat än i dag. Likabehandlingsplanen uppfyller inte kraven i lagen. Elevernas inflytande över undervisningens innehåll bör öka. Skolan bör arbeta för att öka elevernas kunskap om kursplanemålen och kontinuerligt koppla dessa till undervisningen.

Arbetet för att skapa en bättre progression och kontinuitet genom elevernas hela skolgång bör förbättras. Skolan bör skapa rutiner som säkerställer att hela lärandesituationen beaktas för elever, som är i behov av stöd.

Beslut om placering i särskild undervisningsgrupp och anpassningar i studiegången saknas för elever på Pilevallen. Elever som tillhör särskolan får inte placeras i den särskilda undervisningsgruppen. Verksamheten på Pilevallen bör snarast ses över och rektorn bör analysera om utbildningen bedrivs i enlighet med de mål och regler som gäller inom det offentliga skolväsendet t.ex. beträffande värdegrundsarbete och omvärldskontakter.

Stöd genom studiehandledning på modersmålet ges inte. Det bör skapas rutiner för samverkan kring likvärdig bedömning och betygssättning. Rektorn bör i högre utsträckning verka som pedagogisk ledare.

Bedömning av förutsättningarna

Skolverket tar i inspektionen upp följande förutsättningar för utbildningen; tillgång till den utbildning som skall erbjudas, information om utbildningen, personalens kompetens samt tillgång till läromedel, pedagogiska material och utrustning. Nationella bestämmelser finns bl.a. i skollagen.

I kursplanen för i ämnet teknik och naturorienterande ämnen som fysik och kemi finns det kunskapsmål som eleverna skall uppnå i årskurs 5. På Frostaskolan förekommer inslag av dessa ämnen, men eleverna får ingen strukturerad undervisning och har därmed inga möjligheter att nå kunskapsmålen för årskurs 5. Inspektörerna bedömer att skolan snarast måste erbjuda eleverna sådan undervisning så att kunskapsmålen i ämnet teknik och i naturorienterande ämnen som fysik och kemi för årskurs 5 kan nås.

Eleverna på Pilevallen har inte tillgång till skolhälsovård vilket är ett krav enligt skollagen.

Frostaskolan har en engagerad personal. Samtliga, utom lärarna på Pilevallen (se ovan), har utbildning för den undervisning de ansvarar för.

Det finns god tillgång till lokaler för olika ändamål och utrustningen bedöms som ändamålsenlig. Frostaskolan har ett skolbibliotek med böcker och Internetuppkopplade datorer. Tillgången till biblioteket är vid inspektionstillfället begränsad eftersom man in har någon personal som kan hålla biblioteket öppet under skoldagen. Eleverna har endast tillgång till biblioteket om undervisande lärare följer med.

Sammanfattning

Skolan måste erbjuda eleverna sådan undervisning så att kunskapsmålen i teknik och i naturorienterande ämnen som fysik och kemi för årskurs 5 kan nås. Eleverna på Pilevallen har inte tillgång till skolhälsovård.

Det finns god tillgång till lokaler för olika ändamål och utrustningen är ändamålsenlig. Eleverna har begränsad tillgång till skolbiblioteket.

Datum	Ort
2007-03-06	Lund

Tommy Månsson

Lena Godin

Helene Roslund